

Міністерство освіти і науки України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОЛОГО-НАТУРАЛІСТИЧНИЙ ЦЕНТР УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

04074. Київ, Вишгородська, 19

Тел. 430-02-60, 430-43-90

e-mail: nenc@nenc.gov.ua

«04» квітня 2017 р. № 75

На № ___ від _____

Директорам обласних еколого-
натуралістичних центрів (станцій
юних натуралістів)

Директорам загалноосвітніх
навчальних закладів

Про проведення фахових конкурсів з
педагогічної майстерності у 2017 році

Відповідно до затвердженого Міністерством освіти і науки України плану роботи НЕНЦ на 2017 рік, з метою підвищення якості позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку та розвитку творчого потенціалу педагогів Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді спільно з Всеукраїнською асоціацією педагогів-позашкільників «Фактор», Інститутом педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Інститутом проблем виховання Національної академії педагогічних наук України протягом 2017 року проводять серію фахових педагогічних конкурсів, а саме:

- Всеукраїнський конкурс програм, навчально-методичних матеріалів та віртуальних ресурсів з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти ([положення про конкурс в додатках](#)). Термін подання матеріалів оргкомітету НЕНЦ - до 15 грудня 2017 року;
- Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури еколого-натуралістичного напрямку для позашкільних навчальних закладів ([положення про конкурс в додатках](#)). Термін подання матеріалів оргкомітету НЕНЦ - до 25 грудня 2017 року;
- Всеукраїнський конкурс-огляд соціально-педагогічних виховних систем позашкільних навчальних закладів ([положення про конкурс в додатках](#)). Термін подання матеріалів оргкомітету НЕНЦ - до 15 грудня 2017 року.
- Всеукраїнська щорічна заочна виставка видавничої продукції з еколого-натуралістичного напрямку. Заочні педагогічні читання «Позашкільна педагогіка» ([положення про конкурс в додатках](#)). Термін подання матеріалів оргкомітету НЕНЦ - до 15 грудня 2017 року.
- Відкритий рейтинг якості позашкільної освіти «Золота когорта позашкільників» ([положення про конкурс в додатках](#)). Термін подання матеріалів оргкомітету НЕНЦ - до 15 грудня 2017 року.

- Всеукраїнський заочний конкурс-огляд позашкільних навчальних закладів «Погляд в майбутнє» ([положення про конкурс в додатках](#)). Термін подання матеріалів оргкомітету НЕНЦ - до 15 грудня 2017 року.

Детальна інформація про умови проведення конкурсів - за телефонами: 0(44) 430-02-60, 430-04-91. Координатор конкурсів: Цюнь Людмила Олександрівна (методист НЕНЦ, тел. моб.: 0985970880, e-mail: ludmila@nenc.gov.ua).

Додатки на 39 сторінках.

З повагою,

Директор НЕНЦ
доктор педагогічних наук,
професор

В. В. Вербицький

**Положення про Всеукраїнський конкурс
науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів з еколого-
натуралістичного напрямку позашкільної освіти**

I. Загальні положення

1.1 . Це Положення визначає порядок організації та проведення Всеукраїнського конкурсу науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів з екологонатуралістичного напрямку позашкільної освіти.

1.2. Всеукраїнський конкурс науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти (далі Конкурс) проводиться з метою поліпшення науково-методичного забезпечення, підвищення якості позашкільної еколого- біологічної освіти з учнівською молоддю, розвитку творчого потенціалу педагогів, поширення інноваційних досягнень, передового педагогічного досвіду.

1.3 . Основними завданнями Конкурсу є :

- підвищення професійної майстерності педагогів позашкільних навчальних закладів, розвиток їхнього творчого потенціалу;
- вивчення, узагальнення та поширення кращого педагогічного досвіду роботи з дітьми та учнівською молоддю, задоволення їхніх потреб у професійному самовизначенні та творчій самореалізації;
- впровадження в навчально-виховний процес позашкільних навчальних закладів освітніх програм та методик навчання, орієнтованих на досягнення завдань освіти в інтересах збалансованого розвитку;
- створення банку методичних матеріалів з організації еколого природоохоронної та дослідницької діяльності учнів;
- підтримка творчо працюючих педагогів системи позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного напрямку.

1.4. Безпосереднє керівництво Конкурсом здійснює Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України.

1.5. Конкурс проводиться спільно з Інститутом педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Інститутом проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, Інститутом зоології імені І.І.Шмальгаузена Національної академії наук України (за їхньою згодою).

1.6. Інформація про проведення Конкурсу розміщується на сайті НЕНЦ, а також у засобах масової інформації не пізніше ніж за один місяць до початку його проведення.

1.7. Під час проведення Конкурсу обробка персональних даних учасників здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

II. Порядок і строки проведення Конкурсу

2.1 . Конкурс проводиться заочно у два етапи :

I етап - обласний (відбірковий) в I півріччі, за результатами якого визначаються переможці;

II етап - Всеукраїнський (фінальний) в II півріччі.

III. Організаційний комітет Конкурсу

- 3.1. Для організації та проведення Конкурсу створюється організаційний комітет, склад якого затверджується наказом НЕНЦ.
- 3.2. До складу організаційного комітету включаються працівники МОН України, НЕНЦ, загальноосвітніх, позашкільних і вищих навчальних закладів, науково-дослідних інститутів (за згодою).
- 3.3 . Очолює організаційний комітет голова. Голова організаційного комітету: розподіляє повноваження членів організаційного комітету; керує роботою з організації та проведення Конкурсу.
- 3.4 . Члени організаційного комітету :
- 1 . здійснюють організаційну роботу щодо проведення Конкурсу;
 2. забезпечують порядок проведення Конкурсу;
3. не втручаються в процес оцінювання науково-методичних розробок учасників Конкурсу.
- 3.5 . Секретар організаційного комітету :
- оформляє документацію щодо проведення та підбиття підсумків Конкурсу;
 - сприяє висвітленню результатів Конкурсу в засобах масової інформації;
 - не втручається в процес оцінювання науково-методичних розробок учасників Конкурсу.

IV. Журі Конкурсу

- 4.1 . Журі Конкурсу формується з числа педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих та позашкільних навчальних закладів, наукових установ та організацій з метою забезпечення об'єктивності оцінювання науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів учасників Конкурсу та визначення переможців.
- 4.2 . Склад журі Конкурсу затверджується наказом НЕНЦ.
- 4.3 . Кількість членів журі не може бути меншою ніж п'ять осіб.
До складу журі входять голова журі, члени журі (3-5 осіб), секретар журі.
- 4.4 . До складу журі Конкурсу не можуть входити особи, що є близькими особами учасників Конкурсу.
- 4.5 . Журі очолює голова.
Голова журі:
- організовує роботу членів журі;
 - проводить засідання журі;
 - бере участь у визначенні переможців і призерів Конкурсу; підписує оціночні протоколи.
- 4.6 . Члени журі :
- забезпечують об'єктивність оцінювання під час проведення Конкурсу;
 - заповнюють оціночні протоколи;
 - визначають переможців і призерів Конкурсу.
- 4.7. Секретар журі забезпечує зберігання, систематизацію, оформлення документів і матеріалів Конкурсу.

V. Учасники Конкурсу

- 5.1 . У Конкурсі беруть участь як окремі педагогічні та науково-педагогічні працівники, так і авторські творчі колективи позашкільних та вищих навчальних закладів, наукових установ (далі - учасники).

5.2 . Учасниками Конкурсу подаються заявка за формою згідно з додатком до цього Положення та рукописи науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів.

Подані на Конкурс рукописи науково-методичних розробок повинні відповідати вимогам пункту 6 цього Положення.

5.3 . За підсумками проведення I етапу Конкурсу визначаються регіональними оргкомітетами та затверджуються наказом департаменту освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій переможці, роботи яких направляються для участі у II етапі (Всеукраїнському).

5.4 У II етапі Конкурсу беруть переможці I етапу.

5.5. Регіональні оргкомітети подають до 15 грудня Всеукраїнському оргкомітету Конкурсу затверджений загальний наказ по підведенню підсумків I етапу, заявку учасників за формою згідно з додатком до цього Положення та рукописи науково-методичних розробок відповідно до вимог пункту 6 цього Положення на поштову адресу: Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, вул. Вишгородська, 19, м. Київ, 04074 (з поміткою на конверті "Всеукраїнський конкурс науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів").

5.6 . Матеріали подаються в друкованому та електронному вигляді.

5.7 . Роботи, надіслані на Конкурс, не рецензуються і не повертаються авторам.

5.8 . Учасники Конкурсу зобов'язані дотримуватись вимог цього Положення

VI. Вимоги та критерії оцінювання рукописів науково-методичних розробок та віртуальних ресурсів

6.1 . Загальні вимоги до рукописів науково-методичних розробок.

6.1.1. На Конкурс приймаються рукописи науково-методичних розробок із еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти, а саме: навчальні програми гуртків та інших творчих об'єднань;

- програми елективних курсів за різними науковими напрямами;
- методичні рекомендації та навчально-методичні посібники з організації науково-дослідницької та еколого-природоохоронної діяльності в навчальних закладах різного типу для учнів різних вікових категорій;
- дидактичні та практичні матеріали для проведення дослідницьких робіт;
- навчальні посібники та розробки для молоді щодо ефективної організації самостійної роботи учнів;
- проекти, сценарії масових заходів для учнів із еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти

6.1.2. Подані на Конкурс роботи повинні відповідати діючим вимогам до науково-методичних розробок, затверджених Міністерством освіти і науки України.

6.1.3 Оцінювання науково-методичних розробок, представлених на Конкурс, здійснюється за критеріями:

- відповідність сучасному рівню розвитку суспільства і науки;
- актуальність і перспективність;
- достатній теоретичний рівень та дослідницький характер;
- новизна та прогресивність;
- відповідність віковим особливостям вихованців;
- результативність і дієвість;
- практична спрямованість навчального матеріалу.

6.2 . Загальні вимоги до віртуальних ресурсів.

6.2.1 .До віртуальних ресурсів належать: віртуальні екскурсії, уроки, тренажери, підручники, книги.

6.2.2. Оцінювання віртуальних ресурсів, представлених на Конкурс , здійснюється за такими критеріями:

- зміст віртуального ресурсу (підбір матеріалу, інформативність, зрозумілість і чіткість інформації, грамотність, можливість вибору мови);
- дизайн віртуального ресурсу (наявність заголовка, чіткість тексту, добір колірної палітри, наявність єдиного стилю оформлення, відповідність та оптимальність графічних елементів змісту).

6.3. Роботи, які не відповідають вимогам, визначеним цим Положенням, конкурсним журі не розглядаються.

VII. Визначення, нагородження переможців Конкурсу

7.1. За підсумками Конкурсу визначаються переможці та призери.

7.2. Результати проведення Конкурсу затверджуються наказом НЕНЦ.

7.3. Переможці Конкурсу нагороджуються дипломами I ступеню.

7.4 .Призери Конкурсу нагороджуються дипломами відповідного ступеня

7.5. Кращі матеріали Конкурсу рекомендуються до друку у фахових періодичних виданнях.

VIII. Умови фінансування Конкурсу

Витрати на організацію та проведення Конкурсу здійснюються за рахунок коштів, не заборонених чинним законодавством України

Додаток до Положення про
Всеукраїнський конкурс науково-
методичних розробок та віртуальних
ресурсів з еколого-натуралістичного
напрямку позашкільної освіти

Заявка

**на участь у I (II) етапі Всеукраїнського конкурсу науково-методичних
розробок та віртуальних ресурсів з еколого-натуралістичного напрямку
позашкільної освіти**

- 1 .Прізвище :
- 2 .Ім'я по батькові :
- 3.Тема розробки:
- 4 .Тип розробки :
- 5 .Науковий ступінь :
- 6 . Вчене звання :
- 7 .Місце роботи (навчання):
8. Поштова адреса :
9. Тел/факс :
10. E-mail:

Дата

Підпис

ПОЛОЖЕННЯ про Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного напрямку

Загальні положення

Це Положення визначає порядок організації та проведення Всеукраїнського конкурсу рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів еколого-натуралістичного напрямку (далі - Конкурс), його організаційне, методичне і фінансове забезпечення, порядок участі та підбиття підсумків.

Конкурс проводиться спільно з Національною академією педагогічних наук України та Всеукраїнською асоціацією педагогів-позашкільників «Фактор» з метою поліпшення науково-методичного забезпечення підручниками та навчальними посібниками, підготовленими у відповідності з новими освітніми стандартами, підвищення якості позашкільної еколого-натуралістичної освіти учнівської молоді, розвитку творчого потенціалу педагогів, поширення інноваційних досягнень, передового педагогічного досвіду.

Основними завданнями Конкурсу є:

підвищення якості та удосконалення змісту позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку; забезпечення гуртків, груп, секцій, студій та інших творчих об'єднань позашкільних навчальних закладів навчальною літературою позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку; підтримка творчо працюючих педагогів. Форма проведення Конкурсу - заочна.

Безпосереднє керівництво Конкурсом здійснює Національний еколого - натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України.

До повноважень організаторів Конкурсу належать:

формування пропозицій щодо персонального складу організаційного комітету Конкурсу, експертних комісій та забезпечення належних умов для їх роботи; зберігання документації, що стосується

Конкурсу; аналіз результатів Конкурсу;

опрацювання зауважень та пропозицій щодо проведення Конкурсу; підведення підсумків та оприлюднення результатів Конкурсу.

1.6. Конкурс проходить у категорії: підручники/посібники для позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку за профілями (біологічний, екологічний, аграрний, квітково-декоративний, декоративно-ужитковий, психологічний, медичний, лісівництво/дендрологія).

I Умови проведення конкурсу

2.1. Для участі в Конкурсі учасники подають до оргкомітету за відповідною категорією такі документи:

заявка за формою згідно з додатком 1 до цього Положення та рукописи конкурсних матеріалів.

Конкурсні матеріали подаються українською мовою і надсилаються єдиним файлом до 25 грудня 2016 року на електронну адресу Конкурсу: psiholog@nenc.gov.ua та y.violetta@nenc.gov.ua (з поміткою "Всеукраїнський конкурс рукописів навчальної літератури для позашкільних навчальних закладів").

Зміст надісланих матеріалів повинен відповідати затвердженим та рекомендованим Міністерством освіти і науки України програмам гурткової роботи еколого-натуралістичного профілю.

2.2. У Конкурсі мають право брати участь фізичні та юридичні особи (автори, авторські колективи позашкільних, загальноосвітніх, професійнотехнічних і вищих навчальних закладів, наукових установ (далі - учасники).

2.3. Охорона та захист авторських прав щодо поданих на Конкурс матеріалів здійснюються відповідно до законодавства України.

2.4. Під час проведення Конкурсу обробка персональних даних учасників здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

2.5. Надіслані на конкурс матеріали не рецензуються і не повертаються.

2.6. Експертна комісія Конкурсу розглядає подані учасниками рукописи та визначають переможців Конкурсу.

2.7. Оголошення про проведення Конкурсу оприлюднюється на офіційному веб-сайті НЕНЦ.

I Вимоги оформлення рукописів

3.1. Конкурсні матеріали повинні відповідати таким критеріям: відповідність представленого матеріалу змісту позашкільної освіти; відповідність змісту сучасним науковим вимогам, доступність та

індивідуальний підхід до навчання вихованців (учнів, слухачів) засобами позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку; конкретність і доцільність уведення наукових понять, загальноприйнятої термінології та символіки, розкриття наукових положень з урахуванням досягнень сучасної педагогічної науки; відповідність навчального матеріалу віку вихованців (учнів, слухачів) та їх

підготовки; спрямованість навчального матеріалу на розвиток пізнавальних і творчих здібностей вихованців (учнів, слухачів);

прикладна спрямованість навчального матеріалу;
наявність теоретичного матеріалу;

використання комп'ютерної техніки, інших засобів навчання, типового обладнання, ілюстрованого матеріалу тощо.

3.2. Рукописи мають бути виконані державною мовою (для навчання національних меншин - мовою національної меншини з підрядковим перекладом, для іноземців - відповідною іноземною мовою з підрядковим перекладом).

Рукописи мають бути виконані комп'ютерним набором, стандартним шрифтом (14 пунктів) через 1,5 інтервалу. На одному боці аркуша А4 має бути 28-30 рядків по 50-60 знаків у кожному.

IV. Організаційний комітет Конкурсу

4.1. Для організації та проведення Конкурсу створюються організаційні комітет Конкурсу, склад якого затверджується наказом НЕНЦ.

4.2. Персональний склад організаційного комітету Конкурсу, до якого можуть входити педагогічні, наукові та науково-педагогічні працівники позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, органів управління освітою, наукових і науково-методичних установ та організацій (за згодою).

4.3. До організаційного комітету Конкурсу входять:

Голова організаційного комітету:

розподіляє повноваження членів організаційного комітету;
керує роботою з організації та проведення Конкурсу.

Члени організаційного комітету:

здійснюють організаційну роботу щодо проведення Конкурсу;
забезпечують порядок проведення Конкурсу; не втручаються в процес оцінювання розробок учасників Конкурсу.

Секретар організаційного комітету:

оформляє документацію щодо проведення та підбиття підсумків Конкурсу;
сприяє висвітленню результатів Конкурсу в засобах масової інформації; не втручається в процес оцінювання розробок учасників Конкурсу.

V. Журі Конкурсу

5.1. Журі Конкурсу формується з числа педагогічних і науково-педагогічних працівників вищих та позашкільних навчальних закладів, наукових установ та організацій з метою забезпечення об'єктивності оцінювання робіт учасників Конкурсу та визначення переможців.

5.2. Склад журі Конкурсу затверджується наказом НЕНЦ.

5.3. Кількість членів журі не може бути меншою ніж п'ять осіб. До складу журі входять голова журі, члени журі (3-5 осіб), секретар журі.

5.4. До складу журі Конкурсу не можуть входити особи, що є близькими особами учасників Конкурсу.

5.4. Журі очолює голова.

Голова журі:

організовує роботу членів журі; проводить засідання журі;

бере участь у визначенні переможців і призерів Конкурсу; підписує оціночні протоколи.

5.6 . Члени журі :

забезпечують об'єктивність оцінювання під час проведення Конкурсу; заповнюють оціночні протоколи; визначають переможців і призерів Конкурсу.

5.7. Секретар журі забезпечує зберігання, систематизацію, оформлення документів і матеріалів Конкурсу.

VI. Визначення, нагородження переможців Конкурсу

6.1. За підсумками Конкурсу визначаються переможці та призери.

6.2. Результати проведення Конкурсу затверджуються наказом НЕНЦ.

6.3. Переможці Конкурсу нагороджуються дипломами I ступеню.

6.4. Призери Конкурсу нагороджуються дипломами відповідного ступеня.

VII. Умови фінансування Конкурсу

Витрати на організацію та проведення Конкурсу здійснюються за рахунок коштів, не заборонених чинним законодавством України.

**ЗАЯВКА на участь у
Всеукраїнському конкурсі рукописів навчальної літератури
для позашкільних навчальних закладів еколого-
натуралістичного напрямку**

1. Прізвище: _____ 2.

Ім'я по батькові: _____

3. Місце роботи автора та посада: _____

4. Напрямок позашкільної освіти: _____

5. Тема розробки: _____

6. Тип розробки: _____

7. Науковий ступінь: _____

8. Вчене звання: _____

9. Поштова адреса: _____

10. Тел/факс: _____

11. E-mail: _____ Дата “ “

_____ 201__ р. Підпис _____

**Умови проведення Всеукраїнського конкурсу-огляду
соціально-педагогічних виховних систем
позашкільних навчальних закладів**

1. Загальні положення

1.1. Всеукраїнський конкурс-огляд соціально-педагогічних виховних систем позашкільних навчальних закладів (далі - конкурс) проводиться з метою підтримки творчої педагогічної діяльності працівників загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, популяризації педагогічних здобутків, підвищення майстерності педагогів та їх ролі у виконанні основних завдань, покладених на навчальні заклади Законами України "Про загальну середню освіту" і "Про позашкільну освіту".

1.2. Основними завданнями конкурсу є:

- виявлення, підтримка талановитих керівників загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів і педагогічних працівників;
- поширення кращого досвіду роботи щодо організації виховної роботи з вихованцями, учнями;
- створення інформаційного банку даних кращих прикладів роботи педагогічних колективів;
- привернення уваги органів виконавчої влади, науковців, громадськості до питань подальшого розвитку позашкільної освіти та її ролі у вихованні підростаючого покоління.

1.3. Конкурс проводиться Міністерством освіти і науки України спільно з Національною академією педагогічних наук, Інститутом проблем виховання НАПН України та Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді.

Безпосереднє керівництво конкурсом здійснює Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України.

2. Порядок і терміни проведення конкурсу

Форма проведення Конкурсу – заочна.

2.2. Для участі в Конкурсі необхідно до 15 грудня 2017 року подати заявку (форма додається) та опис структури соціально-педагогічної виховної системи позашкільного навчального закладу (вже реалізованої чи розробленої) відповідно до вимог пункту 3.3 даних Умов.

2.3. Матеріали надсилаються на адресу оргкомітету: Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, вул. Вишгородська, 19, м. Київ, 04074 (з поміткою на конверті («Всеукраїнський конкурс-огляд соціально-педагогічних виховних систем позашкільних навчальних закладів»)).

2.4. Роботи, надіслані на Конкурс, не рецензуються та не повертаються авторам.

2.5. Підведення підсумків Конкурсу відбудеться до 1 березня 2015 року. Підсумки Конкурсу будуть оприлюднені на сайті: www.nenc.gov.ua.

2. Учасники конкурсу.

Вимоги до матеріалів, що подаються на конкурс

3.1. У конкурсі можуть брати участь керівники та педагогічні працівники загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів, незалежно від фахової освіти, педагогічного стажу, віку.

3.2. Усі матеріали подаються державною мовою.

3.3. Опис структури соціально-педагогічної виховної системи (далі - виховна система) складається з наступних розділів:

I. Теоретичні положення: принципи, педагогічна ідея, умови для розвитку особистості.

II. Складові виховної системи:

1) дидактична підсистема: навчальна діяльність вихованців і методична діяльність педагогічних працівників;

2) виховна підсистема: блок цілей, взаємовідносини між учасниками педагогічного процесу (вихователі - вихованці - батьки - громадськість), заходи, дії, співпраця, технологія, середовище (умови для самовизначення, саморозвитку вихованця);

3) система управління: набір функцій, направлених на підтримку, функціонування і розвиток виховної системи.

III. Етапи розвитку:

1) становлення виховної системи: визначення мети, головних орієнтирів, проектування колективних цінностей;

2) ствердження виховної системи: діяльність закладу, напрацювання ефективних технологій;

3) результат: співдружність дітей і дорослих. У центрі педагогічної уваги - особистість вихованця. Демократичний стиль керівництва і відносин.

IV. Головні завдання етапів:

1) формування нового педагогічного мислення, колективу однодумців;

2) розвиток учнівського колективу, органів самоврядування, колективних традицій;

3) співпраця дітей і дорослих.

V. Цілісність виховної системи:

1) роль і місце навчання в межах виховної системи;

2) поєднання навчання і виховання для забезпечення розвитку особистості;

3) управління процесами;

4) відкритість: зв'язок із зовнішнім середовищем.

VI. Деякі ознаки виховної системи:

1) адаптивність (властивість реагувати на навколишнє середовище);

2) стабільність (відносна стабільність у взаємодії з навколишнім середовищем).

VII. Необхідні умови для реалізації розробленої моделі виховної системи.

1) можливість розвитку окремої частини виховної системи;

2) розуміння педагогічними працівниками, вихованцями і батьками своєї суб'єктивної позиції в реалізації виховної системи;

3) наявність лідера в моделюванні виховної системи;

- 4) забезпечення стабільності у функціонуванні виховної системи поряд з можливим введенням новизни;
- 5) облік і максимальне використання можливостей навколишнього середовища;
- 6) кадрове забезпечення.

3.4. Матеріали подаються в паперовому варіанті та на електронних носіях. Обсяг друкованих матеріалів не повинен перевищувати 24 сторінки друкованого тексту формату А4, текст набирається гарнітурою Times New Roman, розмір шрифту – 14, без переносів, півтора інтервали, поля – по 20 мм зверху і знизу, 30 мм зліва, 15 мм справа. Також подається презентація в форматі Power Point з описом структури та функціонування моделі. Претенденти можуть подавати організаторам й інші матеріали: відгуки органів управління освітою, наукових установ, громадських організацій тощо, що глибше висвітлюють його творчі здобутки. Також можуть подавати аналітичні матеріали – діагностики вивчення дитячого колективу, список публікацій (при наявності) в одному екземплярі в друкованій формі та на електронних носіях.

3.5. До опису додаються титульна сторінка, на якій зазначається назва закладу, головна ідея системи, автори та укладачі (прізвище, ім'я, по батькові); перелік поданих матеріалів.

4. Критерії оцінювання матеріалів конкурсу

Оцінюються подані матеріали за такими критеріями:

- теоретичне обґрунтування поданих матеріалів;
- чіткість структури виховної системи;
- технологічність виховної системи;
- ступінь врахування напрямів і профілів діяльності навчального закладу, виховного потенціалу учнівського й педагогічного колективів та батьківської громадськості (традицій, соціального запиту на позашкільну освіту в місті, районі);
- організаційно-педагогічне та матеріально-технічне забезпечення функціонування виховної системи;
- якість поданих матеріалів (відповідність вимогам конкурсу, грамотність, акуратність оформлення).

5. Підведення підсумків конкурсу

5.1. Для підведення підсумків Конкурсу створюється журі з числа представників Міністерства освіти і науки України, Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, вищих та інших навчальних закладів.

5.2. За підсумками Конкурсу визначаються переможці.

5.3. Переможці Конкурсу нагороджуються дипломами.

5.4. Кращі матеріали Конкурсу рекомендуються до друку у фахових періодичних виданнях.

Додаток до пункту 2.2
Умов проведення
Всеукраїнського конкурсу-огляду
соціально-педагогічних виховних
систем позашкільних навчальних
закладів

Заявка на участь у Всеукраїнському конкурсі-огляді соціально-педагогічних
виховних систем позашкільних навчальних закладів

1. Назва навчального закладу _____
2. П.І.Б. (повністю) директора закладу _____
3. Адреса: поштова _____
електронна _____
4. П.І.Б. (повністю) керівника проекту _____
5. № телефону _____

ПОЛОЖЕННЯ
про щорічну Всеукраїнську виставку видавничої продукції
з позашкільної освіти

1. Загальні положення

- 1.1. Організатором щорічної Всеукраїнської виставки видавничої продукції з позашкільної освіти (далі Виставка) є Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України та Всеукраїнська асоціація педагогів-позашкільників «Фактор».
- 1.2. Виставка проводиться з метою поліпшення науково-методичного забезпечення позашкільної освіти, розвитку творчого потенціалу педагогів, поширення інноваційних досягнень, передового педагогічного досвіду.
- 1.3. Основними завданнями Виставки є :
 - забезпечення позашкільних навчальних закладів якісною сучасною видавничою продукцією;
 - впровадження в навчально-виховний процес загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів освітніх програм та методик навчання, орієнтованих на досягнення цілей освіти в інтересах збалансованого розвитку;
 - популяризація творчих здобутків, перспективних педагогічних ідей та технологій;
 - систематичне оновлення та поповнення банку методичних матеріалів з організації науково-дослідницької, екологічної та природоохоронної діяльності учнів;
 - стимулювання пошуку оригінальних підходів до вирішення проблем удосконалення змісту навчально-виховного процесу;
 - пришвидчення трансформації перспективного педагогічного досвіду в широку педагогічну практику;
 - підвищення рівня методичної компетенції в умовах продуктивної дослідницької і творчої педагогічної діяльності;
 - розвиток акмеологічної культури педагогічних працівників.
- 1.4 . До участі у Виставці запрошуються педагогічні працівники усіх типів та видів позашкільних навчальних закладів, наукові та науково-педагогічні працівники.
- 1.5 Виставка проводиться спільно з Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України, Інститутом педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Інститутом проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, Інститутом зоології імені І.І.Шмальгаузена Національної академії наук України, Інститутом ботаніки імені М.Г. Холодного Національної академії наук України (за їхньою згодою).

2. Порядок та умови проведення Виставки

- 2.1. Для участі в Виставці необхідно щороку до 15 грудня подати заявку (форма додається) з анотованим переліком матеріалів у паперовому та

електронному варіантам та видавничу продукцію відповідно до вимог пункту 3 даного Положення.

2.2. Експозиції виставки формуються за такими тематичними розділами: «Модернізація змісту позашкільної освіти», «Інновації у формуванні фахових компетенцій педагогів», «Механізм інтеграції освіти і науки у позашкільному навчальному закладі», «Науково-популярні видання для дітей та юнацтва», «Позашкільний навчальний заклад і регіон: енергія інноваційної взаємодії», «Реклама досягнень позашкільного навчального закладу».

2.2. Підведення підсумків Виставки відбувається щороку.

2.3. Матеріали надсилаються на адресу: Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді, вул.Вишгородська, 19, м.Київ, 04074 з поміткою "Всеукраїнська виставка видавничої продукції з позашкільної освіти".

2.4. Видавнича продукція, надіслана на виставку, не рецензується і не повертається авторам.

3. Вимоги до видавничої продукції з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти, що подається на Виставку

3.1. На Виставку подається видавнича продукція з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти, підготовка і видання якої здійснена відповідно до законів України «Про видавничу справу», «Про авторське право і суміжні права», Державного стандарту України ДСТУ 3017-95 «Видання. Основні види. Терміни та визначення», інших нормативно-правових актів щодо науковометодичного забезпечення позашкільної освіти.

3.2. Експозиції Виставки, сформовані відповідно до тематичних розділів, зазначених в пункті 2.2. цього Положення, можуть доповнюватися методичною продукцією прикладного характеру: сценаріями, матеріалами, що ілюструють роботу педагогічного колективу над науково-методичною темою, проспектами, каталогами тощо.

3.3. Подана на Виставку видавнича продукція має бути видрукована українською мовою з дотриманням правописних норм, правил цитування, оформлення списку використаної літератури та за відповідною структурою.

3.4. На титульному листі видання має бути зазначена така інформація: офіційна назва навчального закладу; ініціали, прізвище автора чи колективу авторів; назва роботи; населений пункт, рік.

4. Критерії оцінювання поданих видань

Подані видання оцінюються за такими критеріями :

- актуальність та педагогічна доцільність видання;
- новизна, оригінальність;
- повнота та інформативність;
- науково-теоретичний рівень;
- стиль і доступність викладу, логічність структури;
- дидактична досконалість;

- виховний потенціал навчального матеріалу;
- творчий потенціал навчального матеріалу;
- якість оформлення і наочність;
- можливість широкого практичного використання видання.

5. Підведення підсумків Виставки

5.1. Для підведення підсумків Виставки створюється журі з числа представників Міністерства освіти і науки України, Національного екологонатуралістичного центру учнівської молоді, Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України, Інституту зоології імені І.І.Шмальгаузена Національної академії наук України, Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного Національної академії наук України тощо.

5.2. За підсумками Виставки :

- готується загальний каталог видавничої продукції з еколого-натуралістичного напрямку позашкільної освіти виданої у поточному році;
- на базі НЕНЦ планується організація постійно діючої виставки видавничої продукції з позашкільної освіти;
- визначаються кращі видання (методична продукція).

5.3. Учасники Виставки отримують сертифікат, автори кращих робіт нагороджуються відповідними дипломами.

5.4 .Наказ про підсумки проведення Виставки, загальний каталог розміщується на сайті www.nenc.gov.ua, а також публікується в науково-методичному віснику.

Анкета-заява
учасника Всеукраїнської виставки видавничої продукції
з позашкільної освіти

1. Назва позашкільного навчального закладу (повністю) _____
2. Повна адреса закладу _____
3. Номер телефону автора роб. _____ E-mail: _____
4. Вид видавничої продукції _____
5. Назва _____
6. Тематичний розділ виставки _____
7. Прізвище, імя, по батькові автора або авторів (повністю) _____
8. Займана посада _____
9. З Положенням про Виставку ознайомлений(а) _____

Дата заповнення П.І.Б. керівника позашкільного навчального закладу

« ____ » _____ 201 _____
Підпис _____

Примітка: анкета-заява заповнюється окремо на кожний вид видавничої продукції і надсилається за адресою Оргкомітету разом з виданнями.

Положення
про відкритий рейтинг якості позашкільної освіти
«Золота когорта позашкільників»

I. Загальні положення

1. Рейтинг проводиться з метою виявлення творчо працюючих педагогічних колективів позашкільних навчальних закладів: розповсюдження передового педагогічного досвіду, пошуку інноваційних ідей щодо оновлення змісту навчання та виховання дітей, публічного визнання внеску позашкільних навчальних закладів в розвиток системи освіти, формування іміджу позашкільних навчальних закладів.
2. Для відкритого Рейтингу створюється Організаційний комітет.
3. Оргкомітет складається з голови комісії, заступника голови комісії, секретаря та членів Оргкомітету.

II. Порядок проведення рейтингу і оформлення матеріалів 1

. Рейтинг проводиться в три тури.

2. Перший тур Рейтингу (заочний) проводиться з 27 листопада до 15 грудня. Учасники, позашкільні навчальні заклади, надсилають Заявку, Концепцію, Програму розвитку, узагальнений досвід реалізації одного з пріоритетних напрямів розвитку позашкільної освіти (далі Матеріали) на адресу Оргкомітету (074 Київ, вул. Вишгородська, 19, Національний еколого-натуралістичний центр).
3. Усі Матеріали подаються українською мовою в друкованій та електронній версії.
4. Електронну версію надсилати за адресою: nenc@nenc.gov.ua
5. Для розгляду представлених Матеріалів на першому турі Оргкомітет створює Експертну комісію (далі Комісію) та затверджує регламент її роботи. До складу Комісії входять спеціалісти, які мають великий досвід практичної та наукової роботи в системі позашкільної освіти, володіють навичками експертизи і конкурсних змагань всеукраїнського рівня.
6. Комісія проводить експертизу Матеріалів за такими критеріями :
 - ≈ унікальність та інноваційний потенціал діяльності позашкільного навчального закладу;
 - ≈ результативність діяльності позашкільного навчального закладу;
 - ≈ ефективність використання освітніх, виховних методик та технологій у позашкільному навчальному закладі;
 - ≈ ефективність взаємодії позашкільного навчального закладу з батьками, випускниками, державними та громадськими організаціями, науковими установами, вищими навчальними закладами; ≈ загальне враження від отриманої інформації. Максимальна кількість балів – 100.

7. Три учасники, які набрали найбільшу кількість балів за результатами експертизи Матеріалів, оголошуються лауреатами рейтингу і запрошуються до участі у другому турі.
8. Другий тур (очний) проводиться на базі Національного екологонатуралістичного центру у грудні поточного року. У другому турі приймають участь лауреати Рейтингу. Учасника представляє команда, до складу якої обов'язково входять: керівник позашкільного навчального закладу, методист, керівник гуртків, завідувач відділу організаційно-масової роботи (методист), представник органу юннатівського самоуправління.
9. Для оцінки завдань Рейтингу другого туру Оргкомітет створює журі і затверджує регламент його роботи. До складу журі входять представники Міністерства освіти і науки України, керівники позашкільних навчальних закладів, вчені, методисти, керівники творчих учнівських об'єднань, юннати, працівники інформаційних видань, підприємці.

10. У другому турі учасники виконують такі конкурсні завдання :

- 1) творча презентація позашкільного навчального закладу (регламент ~ 20 хвилин);
- 2) прес-конференція (регламент ~ 10 хвилин).

Журі оцінює виконання завдань за такими критеріями:

творча презентація позашкільного навчального закладу: адекватність творчої презентації заявленій програмі розвитку позашкільного навчального закладу, вміння працювати в команді, оригінальність творчої презентації за структурою, глибина змісту, ілюстративність (фото- та відеоматеріали). Максимальна кількість балів – 100; прес-конференція: впевненість виступу учасника, емоційність, яскраво виражений лідерський потенціал. Максимальна кількість балів – 30.

11. Три лауреати, які набрали найбільшу кількість балів за результатами оцінки конкурсних завдань другого туру, визначаються переможцями Рейтингу.
12. Третій тур (очний) проводиться у грудні поточного року серед переможців Рейтингу.
13. Оцінку завдань Рейтингу третього туру оцінює журі у тому ж складі, що й другого туру.
14. На третьому турі Рейтингу учасники виконують завдання – захист проекту виховної роботи.
15. Журі оцінює виконання конкурсного завдання за такими критеріями: актуальність, системність, ефективність, інноваційність. Максимальна кількість балів 50.
16. Переможець Рейтингу, який набрав найбільшу кількість балів за результатами оцінки рейтингового завдання третього туру, оголошується абсолютним переможцем відкритого Рейтингу «Золота когорта позашкільників».

III. Підведення підсумків Рейтингу

Всі лауреати Рейтингу нагороджуються Почесними дипломами.

Переможцям Рейтингу вручається головний приз «Золота Ніка» та табличка для встановлення на фасаді приміщення позашкільного навчального закладу.

Оргкомітет нагороджує учасників Рейтингу спеціальними дипломами за кращі буклети, оригінальні відеоматеріали, емблеми, герби, друковані видання, сайти в Інтернеті.

Призи, грошові премії лауреатам та переможцям Рейтингу встановлюються засновниками Рейтингу та зацікавленими організаціями.

Матеріали Рейтингу друкуються у фахових виданнях, розміщуються на сайті Національного еколого-натуралістичного центру.

11 ,11 см

**Умови проведення Всеукраїнського заочного конкурсу проектів
діяльності позашкільних навчальних закладів
«Погляд в майбутнє»**

I. Загальні положення

1.1. Актуальність конкурсу.

За останнє сторіччя людство перейшло від телефонів до смартфонів, які можуть вмістити в собі гігабайти інформації, однак позашкільні заклади залишаються незмінними в часі. Ми перейшли від індустріальної до інформаційної ери, однак підхід у підготовці майбутніх спеціалістів у школах та позашкільних закладах не змінився. Ми вимагаємо критичного мислення, а самі навчаємо запам'ятовувати, хочемо, щоб учні проявляли цікавість, а самі обмежуємо їх стандартними програмами, прагнемо до інноваційності та креативності, а самі перевіряємо знання через тести. Багато країн розуміють важливість та необхідність фундаментальної реформації системи освіти та вже почали роботу в цьому напрямку (Фінляндія, США, Китай). За індексом освіти (одним з трьох індексів розвитку людського потенціалу) Україна займає 81 місце серед 188 країн ([Human Development Report 2015 – UNDP](#)). Це далеко позаду таких країн як Естонія (30 місце), Польща (36), Литва (37), Білорусь (50), Росія (50), Казахстан (56) та ін. Однак ми можемо змінитися. Позашкілля сьогодні охоплює майже 1,5 млн. вихованців, що становить 41,5% дітей шкільного віку ([Журнал ВРУ «Віче» №13, липень 2015](#)), і має унікальні можливості реформації та випробування нових методів. Якщо ми створимо сучасні умови для цих вихованців – ми змінимо не лише майбутнє цих дітей, але й тисяч послідовників, які прийдуть слідом за ними. Саме для цього створюється проект «Позашкільний навчальний заклад майбутнього» - модель інноваційного закладу освіти, який відповідатиме умовам та вимогам сучасності.

1.2. Мета конкурсу: перетворити позашкільні навчальні заклади України на такі, які відповідатимуть вимогам сучасності, а саме допоможуть молоді:

- Бути обізнаними в усіх основних галузях знань: від гуманітарних до технічних.
- Мати фундаментальні знання.
- Мати оригінальне та творче мислення у змінному світі.
- Продовжувати освіту протягом життя.
- Мати комунікативні навички для вирішення комплексних проблем.

1.3. Завдання конкурсу:

- представити дієздатну модель ПНЗ (позашкільного навчального закладу) майбутнього відповідно до 13 пріоритетних напрямків в трьох основних блоках: Відкривай, Проектуй, Розвивай.

- 1.4. Організатором конкурсу є Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України(далі: НЕНЦ).
- 1.5. Інформація про проведення конкурсу розміщується на сайті НЕНЦ не пізніше ніж за один місяць до початку його проведення.
- 1.6. Під час проведення конкурсу обробка персональних даних учасників здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

II. Учасники конкурсу

- 2.1. У конкурсі можуть брати участь педагоги та педагогічні колективи позашкільних навчальних закладів.

III. Порядок та терміни проведення конкурсу

- 3.1. Конкурс проводиться в заочному форматі.
- 3.2. Організацію та проведення конкурсу здійснює організаційний комітет, склад якого затверджується наказом НЕНЦ МОН України.
- 3.3. Для участі в конкурсі учасники реєструються за посиланням https://nenc.gov.ua/?page_id=7381, де заповнюють заявку на конкурс та завантажують текст проекту.
- 3.4. Реєстрація та подача тез триває з 15 січня по 15 жовтня 2017 р.
- 3.5. Інформація про підсумки проведення конкурсу та переможців конкурсу буде розміщена на сайті НЕНЦ: <https://nenc.gov.ua/>.

IV. Вимоги до поданих матеріалів

- 4.1. До розгляду приймаються оригінальні проекти, виконані однією особою або групою осіб.
- 4.2. Усі матеріали подаються українською мовою в електронній версії під час проходження реєстрації до 15 жовтня 2017 року.
- 4.3. Для участі в конкурсі кожний учасник повинен пройти реєстрацію на сторінці конкурсу, яка включає в себе:
 - Заповнення заявки,
 - Завантаження тексту проекту відповідно до вимог.
4. Заявка включає наступні розділи:
 - Заклад (повна назва вашого навчального закладу);
 - ПІБ автора(ів) проекту (телефон/e-mail);
 - Назва проекту. Це те, як ви назвете свій «Позашкільний навчальний заклад майбутнього». Назва повинна бути креативною та відображати основну місію вашого закладу.
 - Анотація (до 500 слів) – короткий опис вашого проекту. Включає: місію, цілі, актуальність, очікувані результати проекту (короткострокові та довгострокові). Пам'ятайте, що анотація - це спосіб зацікавити аудиторію, тому бажано, щоб вона була написана чітко, грамотно, зі стилем та показувала в чому оригінальність вашої ідеї.
- 4.5. Текст проекту повинен містити:
 - Титульну сторінка: назва проекту, назва навчального закладу, ПІБ автора(ів) проекту, рік.
 - Місію, цілі, актуальність проекту;
 - План реалізації проекту з урахуванням 13 пріоритетних напрямків, описаних у п. V у 3 блоках:

- о БЛОК 1 «Відкривай»:
 - 1. Учні/вихованці в 21 сторіччі;
 - 2. Досвід молоді та їхні прагнення;
 - 3. Наука навчання підлітків.
- о БЛОК 2 «Проектуй»:
 - 4. Місія навчального закладу та культур;
 - 5. Навчання та викладання;
 - 6. Діяльність молоді та залучення;
 - 7. Мережі і партнерства; о БЛОК 3 «Розвивай»:
 - 8. Талант і викладання;
 - 9. Управління діяльністю та система оцінки результатів;
 - 10. Час, простір і технології;
 - 11. Фінансова модель і збалансованість;
 - 12. Керівництво;
 - 13. Здатність до реалізації;
 - 14. Очікувані результати проекту.

Текст проекту (включаючи додатки, ілюстрації) повинен мати обсяг до 20 сторінок, формат А4, шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14, міжрядковий інтервал – одинарний, поля: ліве – 30 мм, з інших боків – 15 мм.

V. Блоки конкурсу БЛОК «ВІДКРИВАЙ»

1. Учні/вихованці в 21 сторіччі

Що молодь повинна вивчати сьогодні, щоб бути успішними в майбутньому?

Сьогоднішнє суспільство вимагає нового типу мислення та більшого академічного успіху. Зрозумівши навички, які потрібні молодим людям, щоб стати успішними в реальному світі, ми можемо почати створювати освітнє середовище, яке відповідає 21 ст. Як ми можемо допомогти молодим людям бути творчими і самодостатніми, знаходити те, що їм подобається, освоювати те, що вони вивчають та застосовувати знання до викликів, які мають для них значення?

Подивіться на позашкільні заклади вашого регіону з якими ви б хотіли працювати. На скільки добре вони виконують своє завдання, які недоліки ви бачите? Хто не отримує переваг від відвідування і чому? Як змінюється населення молоді у вашій спільноті? У наступні декілька років? З якими вимогами та можливостями зустрінуться підлітки у вашому регіоні у вищій освіті, на робочому місці, у громадському житті?

Факт 1: демографія учнів та робочі місця швидко змінюються. Гнучкість і різноманітність важливі як ніколи.

Ще донедавна серед учнів панувала така модель поведінки: закінчити школу чи університет, отримати роботу і залишатися в професії все життя. Сьогодні люди набагато більш схильні змінювати професію кожні декілька років. Насправді, більшість людей матиме декілька кар'єр до 40 років.

Сама робота сьогодні для молодих людей означає не те ж саме, що й для їхніх батьків, дідусів та бабусь. В сучасному світі екологічних, політичних, технологічних та соціо-економічних викликів молоді люди повинні вміти критично мислити, творчо вирішувати проблеми та співпрацювати. Традиційні предмети, як мови, математика, природничі науки, все ще важливі, але виклик

для сучасних учнів – це знати більше про суміжні напрямки та застосовувати знання на практиці.

Отримання цих навичок 21 сторіччя вимагатиме глибшого та всеохоплюючого навчання. Чи можете ви згадати якісь навички 21 сторіччя, яким уже навчають у вашій спільноті, де ви плануєте створити позашкільний заклад майбутнього? Обличчя позашкільного закладу також змінюється. Україна не залишається ізольованою. У навчальних закладах навчається все більше людей іншої раси, віросповідання чи національності. Молоді люди бачать іншу різноманітність ніж ми бачимо сьогодні. Ми повинні забезпечити рівні можливості позашкільної освіти для усіх бажаючих.

Подумайте над тим як навчальні заклади повинні змінитися, щоб створити краще освітнє середовище, де молодих людей будуть заохочувати йти на ризики, перевіряти власну здатність вирішувати проблеми та критично мислити?

Це цікаво:

Робота, яка раніше виконувалася людьми, швидко замінюється машинами чи переміщається на дешевші ринки. Що це значить для майбутніх працівників та роботодавців? Деякі приклади зміни у вимогах у переходу від старої економіки до економіки знань:

Стара парадигма	Економіка знань
Виконання наказів	Створення наказів разом
Орієнтування на продукт	Орієнтування на клієнта
Рух по корпоративній драбині	Пошук лідерських можливостей
Начальник створює директиви і зміни	Працівники відповідають швидко та займають час стратегічно
Довгі очні зустрічі	Офіс? Який офіс?
Робота з 9 до 17	Гнучкий графік
Робота на все життя	Змінюють роботу часто
Резюме	Профіль в LinkedIn
Щодня їде в офіс на роботу	Працює віддалено
Виконує надані завдання	Переслідує цілі творчо
Спеціалізація в одній сфері	Гнучкість у різних сферах

Факт 2: Університетська освіта є необхідною складовою для кар'єрного успіху. Кожна дитина повинна бути готова до університету і не лише на папері. Багато дітей закінчуючи школу не є готовими до університету чи коледжу. Є великі розбіжності між тим, що діти вчать у школі (стандартні уроки, тести) і те, що можна назвати справжньою інтелектуальною готовністю до університету. Отже, позашкільні навчальні заклади повинні робити більший акцент на підготовці до університету, розвивати самостійність, змінювати програми у відповідності до вимог університетів, формувати зв'язки з університетами та коледжами, розвивати літні школи для старшокласників тощо.

Подумайте, що означає університетська освіта для вас? Як ми можемо допомогти молоді підготуватися до викликів, які на них чекатимуть в 21 ст. на робочому місці?

Факт 3: Соціо-економічний статус впливає на успіх. На сьогодні не всі діти мають рівні можливості.

Суспільство часто дивиться на освіту як на урівнюючу систему, але чи це справді так? Економічна нерівність в країні лише зростає і це поглиблює розрив між можливостями в освіті, і зрештою, в кар'єрі і зарплаті. Багатші родини можуть записати дитину у приватну школу, оплатити приватні уроки чи навчання за кордоном, але бідніші сім'ї не мають часу чи фінансів, щоб надати своїм дітям можливості для отримання знань і навичок, які не надає держава. Відповідно до [статистики](#) із загальної кількості вихованців позашкільних закладів 13,2 тис. – дітисироти й діти, позбавлені батьківського піклування; 6,8 тис. – діти з особливими освітніми потребами; 40 тис. – діти з малозабезпечених та багатодітних сімей. Завдання позашкільного навчального закладу майбутнього створити їм належні умови для самореалізації.

Як посилити зв'язки між вчителями, учнями та рештою спільноти, щоб молоді люди мали впевненість та ресурси для академічного успіху?

Отже, позашкільним закладам сьогодні потрібно йти далі ніж традиційні позашкільні програми та курси і пропагувати глибше навчання. Принципи глибшого навчання оманливо прості та очевидні – проводити час з вихованцями, ставитися до них як до особистостей, інвестувати в їх успіх, і допомогти їм вирости у відповідальних та небайдужих дорослих людей озброєних знаннями. Глибше навчання включає:

- ~ Формування освітньої спільноти.
- ~ Надихання молоді навчатися самостійно і керувати своїм навчальним процесом.
- ~ Навчання в контексті та співвідношення знань до щоденного життя учнів.
- ~ Вихід за межі закладу через партнерства і практичні заняття.
- ~ Надихання і мотивування учнів до індивідуалізації знань, пошуку знань відповідних до власних потреб.
- ~ Використання технологій як засобу, а не як кінцеву мету.
- ~ Інвестування та вклад в глибше навчання як інтегральну частину навчального закладу та його програми.

2. Досвід молоді та їхні прагнення

Чому ми можемо навчитися у підлітків?

Голос молоді є надзвичайно цінним для розуміння глибинних причин і взаємозв'язків. Він необхідний для проектування прообразу ПНЗ майбутнього. ПНЗ повинен допомагати підліткам інвестувати у своє навчання, ідентифікувати їх прагнення, створювати шляхи до успіху.

Факт 1: Молоді люди – найкраще можуть розповісти про те як вони почуваються в навчанні. Точка зору молоді повинна відображатися в усіх аспектах вашої роботи.

Надзвичайно важливо прислухатися до автентичного досвіду молодих людей. Зрештою, саме для них і існують навчальні заклади.

Підлітки відчувають натхнення коли бачать, що дорослі залучають їх до прийняття рішень, які впливають на їхнє життя. Поговоріть з молоддю у вашій спільноті. Вони можуть дати вам актуальну, сучасну інформацію, яку ви не зможете тримати іншим чином. Попросіть їх згадати випадки, коли навчання приносило їм задоволення. Слухайте голоси тих, кого часто не чують –

відстаючих учнів, тих, хто залишив школу. Як можна використати цю інформацію при побудові ПНЗ майбутнього?

Що думають підлітки про позашкілля? Який досвід формує їхні погляди? Як вони уявляють комфортне та цікаве освітнє середовище, де хочеться проводити час?

Факт 2: Молоді люди повинні відчувати впевненість в собі, щоб формувати і слідувати власному освітньому плану.

Позитивні академічні успіхи сильно впливають на соціальне і емоційне благополуччя. Такі фактори як фізичне здоров'я, підтримка сім'ї, участь у клубних і організаціях впливають на самопочуття підлітків.

Вадливо розуміти, що діти навчаються не лише в ПНЗ і школах. Вони отримують цінні уроки з усіх напрямків – сім'ї, спільноти, соціальних мереж та інших щоденних подій.

Виховання стресостійкості у дітей, які не встигають у навчанні, може мати позитивний вплив на їх академічну успішність. Стратегії, які можна при цьому використовувати:

- ~ Підтримувати позитивний зв'язок між педагогами і вихованцями; між дітьми, школою, позашкільним закладом і домом.
- ~ Виховувати і використовувати такі якості як емпатія, оптимізм, прощення.
- ~ Не зациклюватися на невдачах чи негативній поведінці.
- ~ Навчання через приклад.
- ~ Показувати дітям як долати труднощі аналізуючи їх.
- ~ Виховувати відчуття компетенції та ефективності.

Щоб повністю підтримувати молодих людей потрібно активно залучати батьків та сім'ї до зустрічей, подій, де вони зможуть зробити вклад в освіту дитини. Де у вашій спільноті діти співпрацюють з дорослими, щоб досягти мети? Які типи поведінок ви бачите? Як це допоможе вам реорганізувати заняття в ПНЗ? Факт 3: Коли підлітки і дорослі співпрацюють можуть трапитися неймовірні речі. Нам потрібно працювати разом.

Чи готові ви дізнатися більше про бажання та досвід молоді? Коли ми включаємо молодь у процес прийняття рішень, вони приймають частину відповідальності за наслідки.

Отже, точка зору молоді – це ключ до побудови ПНЗ майбутнього. Дуже важливо розмовляти з підлітками перед початком проектування ПНЗ. Говорити з ними. Слухати. Співпрацювати та створювати разом. Говоріть з дітьми різного віку, з різних районів. Не забувайте про дорослих, які взаємодіють з учнями поза ПНЗ (дитячі громадські організації, спортивні клуби тощо). **Наука навчання підлітків Як підлітки проходять процес навчання та розвитку?**

В останнє десятиріччя людство багато дізналося про людський розум і його здатність до постійного навчання. Розуміючи та застосовуючи фундаментальні знання про мозок, ми можемо надихнути молодь керувати своєю освітою. Наука відкриває все більше і більше про процес навчання, і про те як підлітки розвиваються в незалежних і впевнених дорослих. Якими можуть бути наслідки застосування нового знання в ПНЗ?

Які інноваційні програми, організації вже існують у вашому регіоні, що застосовують це знання? Чи можна з ними зв'язатися?

Факт 1: Підлітковий вік – це основний час для формування особистості.

Мозок підлітків дуже гнучкий. Професор Лоренс Стейнберг з університету Темпл вважає, що це «палка о двох кінцях»: мозок підлітків піддається як негативним, так і позитивним впливам. Що можна зробити, щоб діти мали досвід, який формуватиме позитивний вплив?

Донедавна вчені вважали, що основна частина мозку розвивається в ранньому дитинстві. Останні дослідження кажуть, що структура мозку і його функціонування все ще фундаментально розвиваються в підлітковому віці. Для освітян це означає одне: не можна залишати учнів старших класів. Потрібно заохочувати їх думати глибше, створювати зв'язки, розвивати навички мислення вищого порядку, знаючи, що ви розбудовуєте фундаментальну здатність мозку до мислення.

Факт 2: Інтелект – річ не стала, а змінна.

Потрібно розвивати тип мислення, який орієнтований на розвиток.

Психолог Стендфордського університету Керол Двек вважає, що тип мислення надзвичайно важливий для розвитку сильних навчальних рис і особистостей. Деякі діти вважають, що основні риси, такі як талант чи інтелект, не можуть бути змінними, а деякі думають, що ці риси можна розвивати через наполегливість і працю.

Уявіть, що педагоги будуть постійно казати «Ти, напевно, багато працював» замість «Ти такий розумний»? Як би це вплинуло на майбутні старання дітей?

Факт 3: Навчання накопичується.

Щоб розвивати нові навички, потрібно будувати на основі попередніх навичок і знань.

Перш за все, ми повинні впевнитися, що діти набувають фундаментальних навичок на основі яких вони зможуть перейти на вищий щабель навчання і ми повинні надати їм можливість протестувати їхні навички на завданнях, які є досить складними та цікавими.

Отже, навчальне середовище повинно бути адаптоване відповідно до нових знань. Потрібно мати дійсно інноваційне мислення, щоб змінити систему. Як нові знання про мозок підлітків вплине на вашу модель ПНЗ?

БЛОК «ПРОЕКТУЙ»

Місія навчального закладу та культура *Яка місія позашкільного навчального закладу, який ви хочете збудувати?*

Місія ПНЗ лежить в цінностях і поглядах на те, що таке ефективна освіта.

Проектуючи ПНЗ з нуля, які цілі визначатимуть і мотивуватимуть вашу спільноту? Як ви оцінюватимете успіх учнів? Сформовані цілі визначатимуть ваші очікування від навчання. Як ви розвиватимете відносини між дорослими та дітьми, засновані на взаємоповазі? Як ви досягнете інклюзивної спільноти, де люди підтримуватимуть один одного та почуватимуться належними? Визначаючи наші цілі та розвиваючи спільний напрямок думок, ми можемо створити мережу для кращого викладання і навчання. Як розвинути культуру, яка б спрямовувала розвиток вашого ПНЗ?

Факт 1: Ефективний ПНЗ чітко артикулює навчальні цілі.

Тримайте пульс на тому, що дійсно важливо. Дуже проста формула для написання місії: ми хочемо досягти X через Y. Яка ваша місія? Як би ви описали вплив, який би хотіли мати?

Формулювання місії: коротке, сильне висловлювання, яке запам'ятовується, та визначає мету вашого ПНЗ. Це повинно бути висловлювання, яке показує вашу точку зору на два прості запитання:

~ Кому це принесе користь?

~ Що саме воно їм принесе?

Теорія зміни: Набір поглядів, який покаже як ваш проект досягне очікуваних наслідків.

Факт 2: Успішний ПНЗ має місію, що надихає.

Хороша місія підходить для кожного, завжди. Формування сильної і змістовної місії – це першочергове завдання ПНЗ. Одне з завдань директора – це втілення місії. Звісно, він не може зробити це сам. Увесь колектив повинен прикладати зусилля для втілення місії через професійний розвиток і співпрацю. Вихованці повинні також будувати культуру навколо місії.

Що таке ефективне навчання? Це кількість вихованців зі ступенем магістра? Мінімальний результат в ЗНО? Процент вихованців, які продовжують освіту в університеті? Чи хочете ви, щоб ваші вихованці реалізували себе, брали активну участь в громадському житті? Ці цілі допоможуть вам артикулювати вашу місію.

Факт 3: Хороша місія підтримує сильну культуру. Сильна культура підтримує місію.

Все, що складає ПНЗ – стосунки, поведінка, ролі, програми – повинно відображати місію.

Місія ПНЗ повинна проникати всюди – в будівлі, присадибні ділянки, аудиторії, бібліотеку – і у взаємовідносини. Сформована місія переживає структурні та кадрові зміни і створює тривалу культурну спадщину.

Що потрібно, щоб визначити місію ПНЗ? І як дізнатися, що вона виконується? Де можна побачити місію в дії?

Місія = Цілі + Цінності + Підхід

Дивлячись на освітні заклади, які досягли видатних результатів, можна побачити просту річ: заклади функціонують найкраще, коли усі зацікавлені сторони об'єднані спільною зрозумілою культурою і спільним набором переконань щодо того, що вони хочуть досягти.

Щоб спроектувати і побудувати ефективний ПНЗ майбутнього потрібно думати, говорити і, зрештою, погодитися на освітніх принципах на яких ми хочемо працювати і за які хочемо боротися.

Навчання та викладання

Що є неодмінним для ефективного навчання сьогодні?

Ефективне наставництво надихає до глибшого навчання – здатності застосовувати знання, щоб робити висновки і вирішувати проблеми. Навчання найбільш ефективно тоді, коли молоді люди можуть поєднати те, чого вони навчилися з їхнім життям. Як ви створите орієнтований на дитину підхід до навчання? Які є інноваційні практики викладання і навчання?

Вашому закладу буде необхідно застосувати сильні методики навчання і викладання. Як ви оціните процес навчання дітьми і його результат? Як

забезпечити потреби дітей з різними навичками, інтересами та рівнем? Заклад повинен бути інноваційним і у баченні, і у впровадженні. Як креативно використовувати технології та простір?

Факт 1: Глибше навчання означає представлення будь-якого змісту в контексті.

Досить запам'ятовувати – пора практикувати.

Глибше навчання – це різниця між знаннями (отриманням фактів і засвоєння основ предмета) і розумінням (інтерналізація знань таким чином, що воно може бути застосоване в різних ситуаціях). Вміння перетворювати знання для застосування в сучасному світі життєво необхідне сьогодні. ПНЗ повинні розвивати методи та підходи, які виховуватимуть розвиток нових навичок, потрібних сьогоднішньому світу та майбутній роботі.

Які практики та минулий досвід були ефективними для вас в навчанні? Що допомагає учням перейти від вивчення до розуміння? Як ваш ПНЗ прийме різних дітей?

Факт 2: Діти навчаються краще коли викладання персоналізоване і різноманітне.

Персоналізоване навчання означає допомога в оволодінні матеріалом через індивідуальні практики, які відповідатимуть індивідуальним особливостям, потребам та інтересам. Однією з таких практик є навчання зорієнтоване на роботу.

Коли персоналізоване навчання працювало для вас? Подумайте над прикладами такого навчання у вашому житті: навчання гри на інструменті, опанування якогось спорту, спеціальних навичок тощо.

Факт 3: Надихаюче навчання завжди поєднане з реальним світом та встановлює зв'язки з іншими предметами.

Як зробити ПНЗ автентичною частиною життя молоді? Діти та педагоги повинні творити навчання разом, створювати міждисциплінарні проекти, співпрацювати з іншими педагогами та науковцями, відвідувати експедиції та виїзди. Така практика допомагає дітям засвоювати складні ідеї, розвивати навички та демонструвати знання.

Які можливості ви бачите для впровадження проектно-орієнтованого навчання у ваш ПНЗ?

Діти повинні працювати зі знаннями та отримувати досвід, який допоможе їм досягнути вершини майстерності, знань та навичок. Для цього потрібно звернути увагу на фундаментальні виклики:

- ~ Як впровадити сильні методи викладання та навчання, які допоможуть дітям опанувати предмет? Як забезпечити персоналізоване навчання, орієнтоване на учня?
- ~ Як у цьому можуть допомогти технології та можливість навчання всюди сьогодні?
- ~ Які практики, методи, інструменти будуть вам потрібні? Ви будете винаходити їх самі? Якщо так, як це буде відбуватися? Хто буде залучений?

Діяльність молоді та залучення

Як надихнути молодь на роботу над власною освітою?

Молоді люди мають цінне розуміння того, що їм потрібно знати. Нам потрібно прислухатися до їхніх думок. Вони – бенефіціари у навчанні і заслуговують на те, щоб їх голос був почутий при побудові ПНЗ майбутнього. Як ви визначаєте роль, відповідальність та участь дітей у ПНЗ майбутнього?

Уявіть як типовий день виглядає для звичайного відвідувача ПНЗ. Як поглибити залучення молоді та відповідальність за власне навчання? Як ваш заклад створюватиме зв'язки між дітьми, педагогами та дорослими? Як використовувати технології, щоб зв'язатися з широким світом навколо?

Факт 1: Діти заслуговують вибирати те як вони навчаються.

Діти повинні мати легітимне право робити вклад у власний розвиток. Уявіть, щоб хтось інший говорив що вам робити весь день кожного дня. Все більше і більше навчальні установи використовують опитування та анкетування для отримання зворотного зв'язку від дітей, щоб вдосконалюватися та адекватно реагувати на зміну потреб молоді.

Яку роль відіграє молодь зараз у визначенні та побудові процесу навчання? Які найбільш успішні проекти з залученням молоді до управління? Факт 2: Молодь повинна мати право голосу у прийнятті рішень.

Молодь повинна бути залучена у весь процес навчання в ПНЗ: починаючи від облаштування будівлі та кабінетів і закінчуючи дисциплінарною політикою. Як зробити середовище ПНЗ відкритим для чесної думки молоді? Факт 3: Молодь прагне створювати значимі зміни у їх середовищі.

Мотивація на гуртках тісно пов'язана з залученням до місцевої спільноти. Ми повинні створювати можливості для дітей поза ПНЗ у місцевих спільнотах. Це означає не лише прибирання парків чи поширення буклетів, а повноцінне управління проектами, розробка рішень та управління командою. Залучення учнів до праці в місцевих спільнотах веде до кращих академічних результатів. У які місцеві проекти залучена молодь, яку ви знаєте зараз? Які їхні думки та почуття щодо цього? Як вбудувати ці практики в ПНЗ?

ПНЗ майбутнього залучає молодь до проектування та вдосконалення закладу. Коли молоді люди є активними учасниками процесу власного навчання, вони встановлюють змістовні відносини з дорослими і кожен стає частиною начального процесу. Подумайте над наступними ідеями:

~ Як залучити кожного під час стадії планування?

~ Як підтримувати ентузіазм і залучення протягом навчального року?

Як оцінювати об'єктивність думок і досягати консенсусу?

Мережі і партнерства

Як розширити межі навчання поза ваш навчальний заклад?

ПНЗ існують всередині мереж – освітніх, культурних, професійних і соціальних. Вони не діють і не повинні діяти самостійно. Навчання відбувається всюди: вдома, в спільноті, через технології та соціальні мережі. Як можна побудувати потужну мережу, щоб діти мали динамічне навчання? Хто може бути вашим союзником (люди та організації)? Як ви їх залучите? Які партнери будуть залучені до проектування ПНЗ? Чи вони вже беруть участь? Якщо ні, як ви їх залучите? Яку роль вони відіграватимуть?

Чи будуть партнери, волонтери, найняті працівники, представники університетів та інші члени спільноти брати участь та робити вклад в управління, функціонування та культуру вашого ПНЗ?

Як ви будете будувати зв'язки з коледами, університетами та бізнесом, щоб ваші вихованці мали можливість демонструвати та застосовувати знання у реальному світі?

Факт 1: Навчання відбувається 24 години на добу 7 днів на тиждень.

Ми повинні змінити нашу думку про викладання. Навчання відбувається постійно і всюди. Межі навчальних закладів стають більш проникливими. Можна побудувати цінні зв'язки з університетами, місцевим бізнесом, агентствами тощо. Як можуть педагоги підтримати неформальних педагогів (тренерів, коучів, представників бізнесу, вчених), щоб дати учням можливість отримати новий досвід?

Факт 2: Співпраця відкриває нові можливості.

Хороший ПНЗ – це портал до різних спільнот. Потрібно розширювати мережу експертів і ресурсів, що доступні вихованцям. Створені мережі потім в свою чергу розширяють можливості для молоді. Як ПНЗ може допомогти молоді уявити майбутнє поза навчанням? Чи можуть партнерства розширити можливості учнів та допомогти їм побудувати майбутнє?

Факт 3: Коли люди об'єднуються, щоб підтримати молодь, створюються цінні довготривалі партнерства.

Сильні партнерства – це щось більше ніж просто сума частин з яких вони складається. Ідея колективного впливу полягає в тому, що всі – інституції, окремі люди, сім'ї – включені в процес як цінні вкладники в проектування, планування і прийняття рішень. Згадайте приклади того як спільні зусилля створили зміни у вашій спільноті?

БЛОК

«РОЗВИВАЙ»

Талант і викладання

Навчальний заклад – це його люди. Як знайти найкращі людські ресурси для вашого позашкільного навчального закладу майбутнього?

Кожен має історію про педагога чи іншу людину, які надихнули його. Ця людина відкрила їм світ і поставила на шлях дослідження. Набір хороших педагогів – обов'язкова умова успіху будь-якого закладу освіти. Як ви розвиватимете людські ресурси? Як залучите різноманітних, освічених педагогів, які володіють навичками та бажанням втілити ваш задум у життя? Які ролі відіграватимуть керівники, педагоги та інші дорослі у вашому ПНЗ? Які ваші плани по набору персоналу? Як ви підбиратимете нетрадиційних педагогів і лідерів? Як ви створюватимете сильне професійне середовище, де можна постійно навчатися, зростати та вдосконалюватися? Які перешкоди ви можете зустріти і як їх подолати?

Факт 1: Хороший навчальний заклад починається з кваліфікованих лідерів, які надихають.

Оберіть лідера, який принесе вдумливі інновації до вашого закладу. Лідер (або команда людей) повинні мати бачення та управляти амбітними інноваціями, але в той же час підтримувати якість освіти на високому рівні. Це повинні бути хороші менеджери, що можуть управляти усіма частинками пазлу, – розкладами, фінансами, персоналом, простором. Вони повинні тісно співпрацювати з колективом, щоб розробити стратегію закладу. Хороший лідер

мотивує інших займати лідерські позиції і надихає всіх працювати ефективно. Де ви шукатимете лідера (лідерів)? Які професійні якості ви хочете бачити? Як ви створите культуру спільного лідерства, розподілу обов'язків та успіху? Факт 2: Розумний підбір кадрів – це основа сильного навчального закладу.

Шукайте найкращі таланти для вашого закладу. Педагоги, яких ви маєте обирати, повинні бути професіоналами своєї справи, відкритими до набуття нових знань і навичок від вихованців та їх колег. Потрібно також включати нетрадиційних педагогів: художників, науковців, психологів, щоб забезпечити планомірне міждисциплінарне та різноманітне навчання.

Як ви наберете команду кваліфікованих, зацікавлених людей, які готові навчатися один в одного? Як ви включите нетрадиційних педагогів?

Факт 3: Щоб зберегти професіоналів на місцях, ваш заклад повинен створити сприятливе професійне середовище.

Педагоги повинні відчувати, що їх цінують і поважають. Педагоги також навчаються. Хороший заклад створює можливості для росту і розвитку персоналу. Молоді педагоги потребують наставництва, старші – повинні поглиблювати свої знання і бути в курсі нових технологій, методів і матеріалів. Педагоги професійно ростуть, коли вони беруть активну участь у прийнятті рішень, або виконують нові ролі менторів, лідерів, тренерів.

Утримання педагогів важливе для забезпечення цілісності і рухомої сили установи. Отже, потрібно створити умови для забезпечення потреб педагогів. Дослідження показують, що педагоги звільняються скоріше через несприятливі робочі умови ніж через низькі зарплати чи відсутність премій. Найбільшою проблемою вважають педагоги відсутність права голосу у рішеннях, які впливають на їхню роботу.

Педагоги, які працюють і навчаються разом, мають сильний вплив на дітей. Як стимулювати співпрацю і професійне навчання серед педагогів? Як побудувати позитивну професійну культуру, яка б заохочувала хороших спеціалістів залишатися?

Кожен ПНЗ потребує вдумливої стратегії розвитку людського капіталу. Педагоги – це люди в чії руки ми віддаємо майбутнє молодих людей і нашого суспільства. Вони заслуговують на повагу, визнання і підтримку. Щоб педагоги досягли свого потенціалу потрібно створити середовище, де б усі могли працювати задля успіху молоді.

Управління діяльністю та система оцінки результатів

Як ви вимірюватимете реальний прогрес індивідуальних вихованців та усього закладу?

Управління діяльністю та оцінка результатів допомагає вам бути чесним та прозорим щодо вашого прогресу та досягнення цілей. Це також розвиває культуру співпраці. Хороші системи управління допомагають визначити, що є причиною успішного навчання. Використовуйте дані, щоб вимірювати прогрес, знаходити проблеми та вдосконалювати результати і для вихованців, і для педагогів.

Як виміряти прогрес кожної дитини? Як визначити проблеми, виклики і можливості? Які інструменти та процедури можна використати? Як зібрати коментарі та пропозиції щодо ефективності навчального процесу? Як використовувати стандартні джерела даних для оцінки результатів вихованців?

Які дані збираються сучасними системами? Що потрібно знати про академічну успішність дітей, соціо-емоційний розвиток та інтереси, щоб вести їхні подорожі у доросле життя?

Факт 1: Не можна досягти місця призначення, якщо у вас немає мапи.

Складіть план заходів та ключових етапів, які визначатимуть шлях до успіху кожної дитини. Коли очікувані цілі чітко артикульовані і вимірювані і діти, і педагоги досягають успіху. Вимірювання результатів – це реальні фрагменти інформації, які допомагають вам оцінити на якому етапі ви знаходитися у досягненні цілей. Перед початком вимірювання будьте певними, що ви маєте стратегію розвитку аби знати які саме питання задавати та які дані збирати.

Як ви створите систему отримання, збору коментарів та думок, яка підтримуватиме педагогів у їх роботі з вихованцями? Факт 2: Існуючі системи оцінки необхідні, але їх недостатньо.

Подумайте над іншими способами оцінки прогресу вихованців, окрім стандартних. Ми знаємо, що кількість відвідувачів, призові місця – це стандартні методи оцінки вихованців та діяльності ПНЗ. Але якщо наша мета – реально підготувати молодь до майбутнього, то цього недостатньо. Подумайте як можна оцінити чи розвиває кожен вихованець навички та знання для майбутнього дорослого життя? Що значить успіх для ваших вихованців? Як ви знатимете, що вони його досягли?

Факт 3: Справжня оцінка дає вам можливість зрозуміти, що відбувається в вашому ПНЗ.

Оцінка і вимірювання допоможуть вам усвідомити унікальну історію свого закладу. Механізми оцінки повинні бути планомірно інтегровані в діяльність вашого закладу як прозорі та колаборативні процеси. Вихованці та педагоги повинні знати, що їх оцінюють. Які історії ви можете дізнатися з нових отриманих даних? Як оцінка буде пов'язана з вашою місією і баченням? Системи управління діяльністю допомагають складати план дій та вимірювати конкретні результати. Ефективна організація повинна постійно дізнаватися більше про свій колектив, кадри і вихованців. Це єдиний спосіб розуміти прогрес, ставити цілі та знаходити рішення в реальному часі.

Час, простір і технології

Чому нам потрібно змінити правила того коли, де і як відбувається навчання?

Інфраструктура більшості ПНЗ України побудована на припущеннях, які вже не є релевантними для сучасних вихованців. Щоб створити прогресивний ПНЗ потрібно змінити нашу думку про те як організовувати час, використовувати простір та застосовувати нові навчальні технології. Як організувати час, простір та технології, щоб вони служили цілям вихованців та підтримували ефективно навчання орієнтоване на дитину? Як використати ресурси часу, простору та технологій в інноваційний спосіб, які допоможуть молоді зростати, а дорослим вдосконалюватися та бути успішними? Як вихованці проводитимуть час у вашому закладі? Як використати простір всередині та поза закладом, щоб стимулювати навчання? Як розвивати ці ресурси? Які технології допоможуть вам створити найкращі умови для навчання?

Факт 1: Час – це ресурс, а не обмеження.

Подумайте над відносинами між часом і навчанням. У більшості навчальних закладів час уроку, заняття, лекції – це константа. Чи дійсно це найефективніший спосіб навчання? Чи не варто зробити навчання та опанування нових навичок – сталою, а час – змінним? Як досягти максимуму з того часу, який вихованці проводять у ПНЗ? Які предмети чи завдання можуть бути виконані, якщо відійти від стандартних часових норм?

Факт 2: Простір, що надихає може змінити саме навчання.

Потрібно змінити уявлення про те, що всі ПНЗ повинні мати певний спільний стиль чи відчуття. Молодь, яка навчається сьогодні працюватиме в умовах, які ми не зустрічали раніше – відкриті офіси, віртуальні конференц-зали, коврокінги. Як ми можемо змінити дизайн нашого ПНЗ, щоб підготувати молодь до майбутнього? Як перепланувати існуючі приміщення? Чи можуть парки, подвір'я, музеї бути частиною навчального простору ПНЗ? Які моделі надихаючого дизайну ви бачили? Які установи чи середовища можна використати у вашій спільноті?

Факт 3: Технології – це засіб, а не кінець для хорошого дизайну.

Як поставити технології на службу справжнім зв'язкам, а не на їх заміну? Роджер Шанк – засновник Інституту природничих наук Північно-Західного Університету (США) – визначає три основні способи роботи сучасної молоді: через комп'ютер, у діалозі та через створення фізичних речей. Технології можуть допомогти у всіх трьох випадках роблячи навчання більш цікавим, направленим та різнопросторовим. Щоб використати переваги технологій у вашому закладі, подумайте стратегічно над тим як використовувати технології, шукайте експертів, вивчіть різноманітні варіанти перед тим як впроваджувати технологію.

Де в ПНЗ застосування технологій було б дійсно вигідним? Як використати існуюче програмне забезпечення, щоб посилити спілкування між викладачем та дітьми, у засвоєнні матеріалів?

Креативний дизайн простору + розумне використання технологій = нескінченні можливості для навчання

Використовуйте час, простір та технології, щоб підсилити навчання, місію та культуру вашого ПНЗ. Відвівайте традиційні та нетрадиційні освітні та робочі простори. Обговоріть те, що ви бачите. Подумайте над тим як технології забезпечують зміну трудового процесу та процесу мислення і подумайте над наслідками для вашого ПНЗ.

Фінансова модель і збалансованість

Як побудувати фінансову модель, яка максимально ефективно використовуватиме наявні ресурси, щоб ви могли приділяти основну увагу дітям?

Розумне планування бюджету допоможе вашій справі процвітати. Бюджети ПНЗ деталізовані та складні. Креативний підхід до управління бюджетом створює нові можливості для навчання. Яка поточна фінансова ситуація у вашому місті, районі, області? Які фінансові потоки доступні для молоді та освіти? Наскільки вони гнучкі? Чи є якісь обмеження чи правила? Яка загальна вартість реалізації вашого проекту? Як ви використовуватимете ресурси для досягнення мети? Як ви використовуватимете гроші протягом року до впровадження вашої моделі? В перші п'ять років існування? Як забезпечити фінансову стабільність ПНЗ? Які кошти, окрім державного фінансування, ви передбачаєте? Де ви шукатимете ці

кошти? Хто буде вашим фінансовим експертом? Як ви можете залучити такого експерта?

Факт 1: Ефективне планування бюджету використовує фінансування гнучко і орієнтується на дитину.

Інноваційні заклади повинні використовувати ресурси в нетрадиційний спосіб. Розробка бюджету – це аналітика і креативність одночасно. Ви оцінюєте річні доходи від державного фінансування, спеціальних фондів, регіональних та державних бюджетів, приватної підтримки, щоб спланувати ваші витрати. Кожен елемент вашої моделі ПНЗ майбутнього має свої наслідки для бюджету. Щоб спроекувати бюджет для вашого ПНЗ, ви повинні оцінити, які інвестиції ви повинні будете зробити на початку і які витрати вас чекають в майбутньому. Як вони змінюватимуться у найближчі 5 років?

Факт 2: Фінансова підзвітність – це ключ до найближчого та довготривалого успіху.

Ви не можете служити дітям, якщо ваші фінанси не є безпечними, чистими і розумними. Управління фінансами ПНЗ вимагає точності, здібності та готовності до підзвітності. Ваші кадри повинні бути фінансово компетентними, щоб управляти щоденним бюджетом і планувати майбутнє. Звітність повинна бути чистою і прозорою для всіх.

Сильні фінансові практики допоможуть вам збалансовувати бюджет в майбутньому. Як ви будете показувати фінансову підзвітність? Як ви поясните пріоритети у вашому бюджеті?

Факт 3: Збалансована модель фінансування повинна бути вбудована в дизайн вашого закладу.

Як ви знаходитимете і розподілятимете ресурси? Основне фінансування ПНЗ – державне, однак воно не є єдиним. Можливо, позашкільну освіту можуть підтримати місцеві фонди? Може, ви можете заснувати партнерства з агентствами, які працюють з молоддю чи стосуються охорони здоров'я? Мистецькі та спортивні програми? Університети? Бізнес? Яке залучення фінансів знадобиться вам постійно, щоб підтримувати інновації? Як ви утримуватимете бюджет, якщо партнери відмовляться чи фінансування скоротиться?

Те, що ви можете запропонувати дітям, зрештою, залежить від того наскільки правильно ви розподілите ресурси. Ваш бюджет – це ваша основа для руху вперед. Як тільки ви визначилися з тим як виглядатиме ваш ПНЗ, потрібно пов'язати це з реальністю. Думаючи уважно над фінансовими обмеженнями і можливостями, ви зможете уявити вартість вашого закладу.

Керівництво

Як система управління забезпечить ефективне керування вашим закладом та розширить коло людей, які допоможуть просувати його вперед?

Державні навчальні заклади підзвітні громаді. Вони повинні використовувати громадські кошти ефективно і служити усій молоді, що їх відвідує. Віддане керівництво допомагає закладу досягти своєї місії і діє в інтересах закладу. Керувати закладом можна у різній формі. Які форми керівництва ви передбачаєте? Як забезпечите чесне управління, найняття кадрів, планування, фінансові витрати? Яку роль у керівництві матимуть вихованці?

Факт 1: Хороше керівництво – необхідна умова хорошого ПНЗ.

Керівництво несе юридичну відповідальність за розумне управління закладом. Завдання керівництва забезпечити, щоб заклад мав хорошу команду, сильне фінансування та високі досягнення вихованців. Зазвичай, окрім безпосереднього керівництва, орієнтуються на накази та розпорядження вищих структур (департаментів освіти та ПНЗ вищого рівня), однак ви можете створити власний дорадчий орган, який складатиметься з експертів, що буде обиратися.

Факт 2: Ваше керівництво чи дорадчий орган повинні мати широкий набір навичок та перспектив.

Ваше керівництво повинно йти на співпрацю та бути відданими місії. Подивіться навколо: на людей у вашій команді, на партнерські організації, на людей у вашій спільноті для яких ви робите свою справу. Хто зможе представляти ваш заклад, виступати в його підтримку, забезпечувати розумну політику? Кого можна залучити до управління чи дорадчого органу у вашому закладі? Ваш дорадчий орган повинен складатися з людей різного походження та професій. Чесна різниця перспектив, але спільне бачення, допоможе вам знаходити вірні рішення. Вам потрібні люди, які будуть готові працювати серйозно протягом року, ходити на зустрічі, бути обличчям закладу, які мають знання та зв'язки. Хто допоможе вашому закладу у перші роки існування?

Факт 3: Діти, педагоги, батьки та інші члени спільноти допомагають керівництву у процесі управління.

Врахування точки зору широкої громадськості – це ключ до успіху. Як ви можете забезпечити те, що думка молоді буде почута? Молоді люди часто бачать суть проблеми і пропонують креативні рішення. Формальний та неформальний діалог може бути частиною вашого процесу. Ви повинні також бути відкритими і прозорими до решти спільноти. Як ваше керівництво представлятиме спільноту, якій ви служите? Як створити умови для проявлення молодими людьми лідерських якостей? Які структури і можливості допомагають почути голос вихованців?

Державна освіта – суспільне благо, яке є необхідним для суспільства. Ми повинні тримати найвищі стандарти від імені дітей, спільноти і держави. Система керівництва, яка є прозорою, відкритою і яка надає можливість брати участь усім бажаючим, – необхідна умова успіху закладу. Хороше керівництво ставить на перше місце вихованців, допомагає лідерам створювати освітнє середовище, стимулює співпрацю між педагогами, залучає громадськість.

Здатність до реалізації

Чи готові ви побудувати позашкільний навчальний заклад, який ви передбачили у всій його складності?

Пора розробити конкретний план втілення вашої ідеї в життя. Перед тим як прийняти дітей потрібно пройти довгий шлях лідерства, важкої роботи і уваги до деталей. Перетворіться з інженера на працівника. Розробіть план і його конкретні кроки впровадження.

Що потрібно зробити, щоб перейти від концепції до впровадження? Хто буде залучений, яка їх ступінь залученості та ролі? Звичай формуються швидко. Які основні практики ви закладете в основу діяльності з самого початку? Які є провали, недоліки чи загрози вашому плану? Як їх вирішити? Як ви будете підтримувати гнучкість у виконанні, у тому як команда бачить процес

проектування? Як ви пристосовуватиметесь коли очікування не відповідатимуть реальності?

Факт 1: Щоб побудувати ПНЗ майбутнього вам потрібна команда з різними навичками, талантами та поглядами.

Наберіть різноманітну команду і будьте готовими звертатися до інших експертів. Ваша команда повинна мати різні навички, знання та вміння, які допоможуть вам втілити ваш задум в життя. На різних етапах ви можете звертатися до інших експертів (юрист, архітектор, PR-агент). Ідеальна команда – це п'ять-сім відданих людей. Який набір навичок повинна мати команда, щоб перетворити ПНЗ майбутнього в реальність?

Факт 2: Впорядкований процес планування – необхідна умова для побудови впорядкованого ПНЗ.

Ваша команда повинна розробити гармонійний, збалансований план для дійсно інноваційного закладу. Щоб розробити ефективний план подивіться на компоненти вашого закладу (від фінансів до дизайну). Не забувайте про велику картину. Будьте готовими до деяких змін і компромісів. Саме час почати переговори з потенційними партнерами. Досліджуйте, вчіться на інших прикладах, шукайте порад у експертів. Як різні компоненти вашої моделі працюватимуть разом? Якими рисами володіють ефективні організації, які ви знаєте?

Факт 3: Як і будь-який стартап, ваш ПНЗ майбутнього вимагає відданості, креативності, прагматичного мислення і багато праці.

Активні навички управління та вирішення проблем – необхідні для реалізації вашої ідеї. Розробіть робочий план, який намітить основний шлях для вашої команди. Користуйтеся як традиційними методами, але не забувайте про креативність та власну перспективу. Ви розробляєте навчальний заклад майбутнього. Не забувайте про співпрацю, відкритість іншим думкам та прозорість. Не все піде відповідно до плану, однак хороша команда матиме стратегічну відповідь на усі виклики та буде розглядати невеликі невдачі як можливість для навчання. Як тримати фокус на місії, відповідаючи на виклики, можливості та загрози? Як найняти розумних, гнучких, готових до співпраці педагогів? Як продовжувати мотивувати їх та винагороджувати з часом? ПНЗ майбутнього матиме величезний вплив на молодь у визначальний період їхнього життя. Ваш заклад повинен бути прикладом для інших. Ефективна організація завжди гарно спланована і залишається сильною не дивлячись на обставини. Натхнення – це лише початок процесу, який через співпрацю і оцінку може сягнути вершин. Ваш успіх може надихати інших в Україні та світі.

(Адаптовано з проекту «Project XQ»)

VI. Журі конкурсу

6.1. Журі Конкурсу формується з числа педагогічних і науково-педагогічних працівників загальноосвітніх, позашкільних і вищих навчальних закладів, наукових установ та організацій (за згодою).

6.2. Склад журі затверджується наказом директора НЕНЦ

VII. Критерії оцінювання

7.1. Матеріали учасників конкурсу оцінюються за такими критеріями:

- наявність та якість матеріалів, що передбачені умовами про конкурс, доступність викладу і логічність структури – до 10 балів;

- актуальність, перспективність та творчий потенціал проекту– до 20 балів;
- розкриття пунктів блоку «Відкривай» - до 20 балів;
- розкриття пунктів блоку «Проектуй» - до 20 балів;
- розкриття пунктів блоку «Розвивай» - до 20 балів;
- практична спрямованість проекту– до 10 балів.

7.2. Загальна максимальна сума балів, яку може отримати учасник за участь у конкурсі - 100 балів.

VIII. Підведення підсумків Конкурсу

- 8.1. Переможці конкурсу визначаються рішенням Жюрі конкурсу відповідно до кількості набраних балів.
- 8.2. Переможцями конкурсу є учасники, які набрали найбільшу кількість балів.
- 8.3. Результати проведення Конкурсу затверджуються наказом директора НЕНЦ.
- 8.4. Переможці та призери нагороджуються грамотами НЕНЦ, їхні проекти будуть висвітлені у ЗМІ, на сайті та надруковані у збірнику.

НЕНЦ формує Банк даних кращих робіт за відповідними номінаціями. Кращі матеріали будуть використані з метою популяризації передового педагогічного досвіду та оприлюднені в профільних виданнях